

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejeman mesečno . . . 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Ilustrati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Paročna oznaila, zabvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 2 vjin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Nova utrjena razporedba avstrijske armade na severu.

Zadnje poročilo našega generalnega štaba pravi, da je novo grupiranje naših čet v teku. Po veliki bitki pri Lvovu so se morale naše armade kljub lepim uspehom umakniti, da se združijo proti sovražni premoči.

ge, mora s spoštovanjem in občudovanjem govoriti o avstrijski armadi. Zakaž ona ni samo zadržala po številu mnogo močnejšega sovražnika, ampak je dosegla tudi lepe uspehe, ki se bodo označevali v povestnici vedno za mojstrske čine vojne umetnosti. Splošno se mora reči, da je Avstrija takoj v začetku sedanje vojne iznenadila Evropo z izredno sposobnostjo. Vzorna izvršitev mobilizacije v Avstriji je imponirala vsakemu, vpad avstrijskih čet v rusko Poljsko in junaška obramba Galicije pričajo o vzorno izšolani armadi in o zmoglosti njenih poveljnikov. Tisti, ki so spekulirali na narodne prepire v državi, so se kruto varali. Skoraj sleherni dan beremo, kako junaško so se bojevali slovanski polki, zlasti češki in jugoslovanski (hrvaški in slovenski), in kako prebivalstvo v vseh avstrijskih deželah izkazuje svojo požrtvovalnost in vdanost, in kako prešinja vse prebivalstvo samo en duh. Danes vidimo, da je Avstrija močna na zunan in na znotraj. Da, Avstrija je tako močna, da je marsikatera država, ki se je v mirnih časih ponašala s svojo disciplino, more v današnjih dneh le zavidati. Saj se ravno v vojnem hrumu najbolje kaže pravo svojstvo sleherne državne tvorbe. Vojna je težka izkušnja in to izkušnjo je Avstrija sijajno prestala. Utihiile so prazne puntarske pravlice, ki so se iz raznih mest skozi leta in leta trosile po svetu. Mi sami priznavamo, da nismo razumeli avstrijskih odnosov, in da smo to, kar je bilo samo strankarski boj, smatrali za nepremostljiva nasprotstva. Ali toliko, da je zabučala vojna tromba, pa je utihnil v Avstriji strankarski boj, in vsi avstrijski narodi so se združili v močno falango. Slika te avstrijske edinosti so nje dobro organizirane in uspešno se boreče armade, o katerih bomo še večkrat čuli, in sicer vselej, kadar se bo govorilo o poraženih ruskih napadih. Avstrija je po vsej pravici lahko ponosna na svojo nalogo v današnji gigantski vojni. — Tako piše holandski list, ki nima nobenega povoda, da bi pisal subjektivno. Že dolgo nismo čitali take poštene sodbe o naši državi. — Če tujina o nas tako sodi, ne smemo nikakor biti bojazljivci. Izvestno si želimo vsi, da bi ne bila ruska sila samo zadržana in oslabiljena, ampak tudi zlomljena. Ruski naval je ustavljen. In danes niti v Petrogradu ne verujejo, da bo ruska armada prikorakala kdaj na Dunaj ali v Berlin, saj ruski generali ne obetajo več ruskim vojakom, da si bodo čez nekaj dni na Dunaju ali v Berlinu odpočili. Avstrijski polki so bili tisti jez, ki je zabil ruski povodnji, da se ni utila čez ogrsko ravan in moravsko deželo do samega cesarskega Dunaja. Avstrijski polki so bili, ki so prizadejali ruskemu orjaku težke izgube in občutne poraze. Slava jim!

H KONCENTRACIJI NAŠE ARMADE V GALICIJI.

Krakov, 21. septembra. »Nowa Reforma« priobčuje naslednja izvajanja vojaškega strokovnjaka o sedanjem vojaškem položaju v Galiciji. Kljub strahoviti premoči, s katero so se Rusi vrgli na Galicijo, je avstro-ogrsko armada preprečila, da bi Rusi prodrli preko neke gotove meje. Kljub svoji premoči se je morala ruska armada ustaviti in tudi ni mogla preprečiti koncentracije avstro-ogrsko armade na ugodnem ozemlju. Nasproti temu važnemu dogodku se je morala ruska armada pasivno zadržati. Iz tega lahko sodimo, da se je naš vojaški položaj izboljšal. Junaštvu naše armade se je zahvaliti, da se je mogla izpeljati ta nova razvrstitev. Danes je naša armada zbrana na novih postojankah in čaka povelja k

nadaljnemu boju. Armada in njeni voditelji so pripravljeni na novo napravljene načrte z vso silo izpeljati.

KAJ PRIPOVEDUJE ŽUPAN IZ VZHODNE GALICIJE.

Grški listi priobčujejo: V prostori neke dunajske velebanke je pripovedoval župan iz T. iz Vzhodne Galicije: Urednik: »Vi veste gotovo zanimive stvari. Kako izgleda v skrajni Vzhodni Galiciji? Ali Rusi grdo gospodarijo?« — Župan: »To se ne more reči. Dozdaj vsaj tako postopajo, da jih ne morem grajati. Ko so v naše mestce vkorakali, me je pozval k sebi poveljujoči ruski general in mi je rekel: »Začasno Vas pustim na Vašem mestu, a skrbite, da se vzdržita red in mir. Dokler prebivalstvo proti nam sovražno ne nastopi, tudi moji ljudje ne podvzamejo nobenih sovražnosti. Tatvina, požiganje ali plenjenje se bo pred naglo sodbo kaznovalo. Če boste imeli povod za pritožbo, pridite k meni.« Urednik: »Ali je bil za to povod?« Župan: »Več dni ne, a nato se je zgodil mal dogodek. Meni je bila ukradena zlata ura. Takoj sem šel k poveljniku in mu rekel: »Ekscelenca, ste ukazali, da moram tudi manjše nerednosti javiti. Meni je bila ponoči moja zlata ura ukradena.« General vpraša, če kaj sumim in kdo da je pri meni nastanjen. Odgovorim, da nikogar ne sumim, nastanjeni so pa pri meni kozaki. Ekscelenca ukaže strogo preiskavo. Uro najdejo v žepu nekega kozaka. Nesrečnega so peljali na glavni trg, kjer so ga takoj ustrelili. Urednik: »Čemu ste pa potem bežali, če vlada mir in red?« Župan: »Ampak prosim Vas, kdo bi ne bežal, če je človek zaradi take malenkosti takoj ustreljen!«

IZ PISMA NEKEGA TOPNIČARJA.

Krakov, 21. septembra. Iz pisma nekega topničarskega podčastnika, ki piše svojim staršem sredi boja, je posneti naslednje zanimivosti: Vse nas je prevzelo neko čudno čustvo, ko smo prekorčili mejo in ko smo izdrli ruski mejni kamen ter ga nadomestili s črnorumenim železnim kolom. Takoj zraven se dviga prvi grob treh kozakov, ki so jih bili ustrelili naši ulanci. Tu so nehale dobre poti. Gaziti smo morali po globokem pesku; konji so se vdiral do kolen. Naši pionirji in ženjske čete so imele ogromno delo. Dospeli smo do gozda, ki smo ga posekali. S posekanim drevjem smo potem napravili zasilno pot čez pesek. Tako smo zmagali oviro, s katero se je hotela Rusija zapreti pred Evropo in svojimi sovražniki. Potem smo prišli v majhno mesto. Kmalu smo pa zaslišali gromenje topov in jaz sem prvič videl bojni prizor. Bil sem pri našem poveljniku in v daljavi videl sovražne čete in topniški ogenj. Naša pelota je v sovražnem ognju brabro prodirala. Ponoči smo videli vse vasi v okolici v plamenih. Rusi so jih zažgali. Bil je to nepopisen prizor. Nenadoma zaslišimo v neposredni bližini pokati puške. Ulsanske patrulje so zadele na kozake, ki so nameravali napad. Tu sem prejel ognjeni krst. Nekaj kozakov je bilo vjetih, drugi so ušli. Zjutraj se je boj nadaljeval. Prvič smo videli ruske vjetnike, med njimi enega častnika. Sedaj boj vihra naprej.

KAKO SO LVOV IZPRAZNILI.

V mažarskem listu »Vilag« opisuje neki drogist, ki je med zadnjimi zapustil Lvov, dogodke ob izpraznitvi tega mesta takole:

Teden dni pred izpraznitvijo je lvovski mestni poveljnik obvestil župana, da se bo mesto iz strateških vzrokov najbrže izpraznilo. Prebivalstvo ima teden dni časa, da v miru zapusti mesto, ako želi. Nato je župan dal nemudoma nabiti razglase, s katerimi se prebivalstvo obvešča o sklepu mestnega poveljstva. Bankam se je naročilo, da uradujejo do polnoči, da more vsak vložiti oziroma dvigniti svoj denar. Umetnine so se spravile v zaboje in odposlale. Odpotujočim se je svetovalo, da vzamejo seboj boljše hišno orodje, gospodinjstvo orodje in perilo. Komaj so bili razglasi nabiti, že se je začelo v mestu veliko gibanje, ker je vsak, ki je nameraval mesto zapustiti, nemudoma začel spravljati svoje stvari skupaj, da bi čim največ svojega imetja spravil na varno. Ljudje so delali noč in dan in ceste proti kolodvoru so kmalu mrgolele ljudi, ki so odhajali iz mesta. Vlaki so vozili brez prestanka. O kaki paniki pa nikjer ni bilo nobene sledi, ker so bili prebivalci trdno prepričani, da se mesto izprazni le iz strateških ozirov. Prtljaga in tovari so bili zloženi blizu kolodvorov. Medtem, ko so premožnejši potovali dalje v notranjost Ogrske, so se revnejši ustavili v ogrskih obmejnih vaseh in mestih. Vojaštvo je na priznanja vreden način podpiralo civilno prebivalstvo in bilo je lepo videti, kako so si ljudje brez razlike stanov med sabo pomagali. Videti je bilo univerzitetne profesorje, zdravnike, odvetnike, poslance, kako so nalagali vozove in vlačili na kolodvore, ondi razkladali tovore in jih vlagali v železniške vozove. Kjerkoli je bilo potrebno, so pomagali tudi častniki in vojniki. Ljudje, ki so se podali v karpatske kraje, so se peljali na vozeh. Take vrste vozov so spremljale vojaške straže, ker so jih ruski kozaki ponoči opetovano napadli, a bili vselej odbiti. Na ogrsko mejo je na ta način dospelo mnogo lvovskega prebivalstva; občine so zanje zgradile barake, v katerih se za vse skupaj kuha. Ob odhodu so nam rekli, da se bomo v par tednih lahko zopet vrnili v Lvov, o čemer smo tudi vsi trdno prepričani.

HRA BROST NAŠIH RUMUNSKIH VOJAKOV.

Inozemsko časopisje laže, da niso rumunski vojniki svoje dolžnosti izpolnili. Kako hrabro so se vojskovali Rumunci, priča sledeče: V 41. (černoviškem) pešpolku služi polovico Rumuncev. Polk se je vojskoval pri Husiatynu, Czortkowitzu, Buczaczu, Monasterzyski in v južnovzhodni Bukovini. Nič manj kakor 40 hrabrostnih svetin so si hrabri vojniki priborili, izgube so bile velike. — 64. skoraj popolnoma rumunski polk je pri Lvovu stal več dni v ognju in je bil ves čas vztrajno hraber. Kar sanjajo v inozemstvu o pasivni resistenci čeških polkov, je popolnoma zlagano. Pri Krasniku in pri Lvovu so se borili češki polki ob strani nemških polkov in si pridobili le eno grajo, ki je pa obenem pohvala: vedno so previharno nastopali.

Izvirno pismo „Slovenčevega“ vojnega poročevalca s severnega bojišča.

19. septembra 1914.

Velika tajna, ki je pokrivala vse operacije v Vzhodni Galiciji, od majhnih, neznatnih patrolskih prusk do velikih nastopov armade, se je jela počasi dvigati. Danes pač nima več nobenega posebnega smisla, še dalje popolnoma prikrievati naše bivše razvrstitve in iz njih se razvijajoče strateške in taktične podrobnosti; kajti ta dejstva leže že v daljni dalji za nami in skoro neverjetno se glasi,

da nas loči od njih komaj čas štirih tednov. Mogočna obilica raznih dogodkov je te kratke tedne napolnila s tolikimi važnimi trenotki, da se nam ti štirje tedni zde kakor štiri leta . . .

Majše in večje bojne epizode, ki jih danes lahko zaupamo javnosti, se dajo setaviti v čisto čeden mozaik cele bitke, ki je divjala krog Lvova; ne podajajo sicer popolnega opisa bojev, toda razmišljajoči razum lahko iz njih napravi marsikak koristen zaključek o takratnem splošnem položaju: kan

Utrdba pri Sieniavi, ki je oddaljena od Przemysla 45 km proti severu, je sijajno izvršila svojo nalogo. Mali naši oddelki so se s tako vztrajnostjo borili proti sovražniku, da so morali Rusi poslati v boj dva armadna zbora in težko artiljerijo. Naše čete so prepustile Rusom utrdbo, potem ko je ta že izvršila svojo nalogo in so se vrnile h glavni armadi.

NAJTEŽJI BOJ BIJE AVSTRO-OGRSKA ARMADE.

Rotterdamski list »Niemve Courant« piše govoreč o sedanji svetovni vojni med drugim tako-le: Najtežja naloga med vsemi v sedanji svetovni vojni pripada habsburški monarhiji. Habsburška država se je morala spustiti v boj z ruskim orjakom in se postaviti proti njegovemu vpadu. Kdor ume presoditi vojaške težkoče te nalo-

manjka se lahko izpopolni iz pripovedovanja in pisem ranjencev in vojakov.

O junaškem zadržanju naših hrabrih mejnih stražnih čet v začetku operacij, se je že dovolj poročalo. Toda kaj pomaga največje junaštvo, največja sposobnost in najboljša puška v roki enega samega moža nasproti celim polkom? Pred porazujočo premočjo ruskega kavalerijskega plazu se je morala mejna straža umakniti in se pridružiti našim močnejšim oddelkom v ozadju, med umikanjem vedno ogrožena in preganjana od sovražnika.

Tako so dospeli Rusi v bližino Kamionke Strumilowe (katero je branil stonik Gebauer), na drugi strani pa do Turynke, ki je blizu Kamionke.

Vest o ruskem vpadu se je z bliskovito naglico razširila na vse strani. 21. avgusta zjutraj zgodaj je dospelo naznanilo tudi v Sokal in lahko si je misliti, kakšen učinek je to napravilo na tukaj taboreče čete. Vse je bilo še sredi globokega sna, ko je pretresujoče zadonel alarmni klic. V hipu je bila cela garnizija pokonci in v najlepšem redu pripravljena za odhod. Tu ni bilo videti nikakih zakasnelih došlecev, nikake zmedene naglice in nerednega drenjanja, na oborožbi ni manjkala nobena malenkost, ki bi odhod zakasnila. Nemudoma je lahko odrinil 1 lovski bataljon s svojimi strojnimi puškami, 3 ulanskimi škadrni in jezdečki polbateriji, ki je bila ravno pri rokah. Mala kolona je pod poveljstvom podpolkovnika Jungla (30. lovski bataljon) odrinila ob 4. uri zjutraj in po forsiranem maršu dospela v Turynko proti 1. ali 2. uri popoldne; lepa pot, ako se pomisli, da je od Sokala do Turynke nad 40 km.

Kdor pozna marše v miru, vé, kako se trudno, onemoglo in oznojeno moštvo vrže v prvo senco. Naši vrli lovci pri Turynki niso poznali nobene utrujenosti; razburjenje, da lahko vsak trenutek zadenejo na sovražnika, jih je vedno in vedno z nova izpodbalo k neprestanemu maršu, dokler niso dospeli do Turynke, ki sta jo branili samo dve stoniji z majhnim artiljerijskim oddelkom na vzhodnem izhodu kraja. Ta četa se je sedaj združila z vrliimi lovci in cela »silna armada« se je pogumno odpravila v smeri proti Kamionki Strumilowi; z obilnimi patrolami in močnimi predstražami je bilo dobro preskrbljeno za varstvo pred vsakim nenadnim napadom.

Napetost raste od minute do minute; ostro gledajo oči v daljavo, iz njih odseva odločnost, žuljeva roka pa čisto mehanično tesnejše oklepa puškino kopito, ko se nenadoma v daljavi pokažeta dve premikajoči se točki, ki postajata večji in večji, a se z okolico skoro zlivata v eno. Dva poizvedovalna jezdeca v divjem diru! Konja hropeta, ulanca pa javita, kazoča proti bližnjemu gozdu: »Nasprotnik pri Bastiatyczah!»

Majhno, od Boga pozabljeno gnezdo, ki je zavarovano le na največjih zemljevih. Toda kako usodno za marsikakega ruskega mušika!

Kratka povelja zadone, ostro, pretrgano, toda s čudno, nenavadno energijo. V divjem skoku jo vdere artilje-

rija levo in desno po cesti, puščajoč daleč za seboj počasi in previdno poridrajočo pehoto, ki se je razvrstila v redke bojne vrste. Nenadoma se krog topov pojavi gnječa, človek bi menil, da se je zgodila nesreča — pa ni nič hudega; kajti v naslednjem trenutku so usodnosne cevi topov, ki so dobro kriti, obrnjene proti gozdiču. Še hip, nato se dvigne v zrak majhen, komaj viden oblasek dima, potem kratak zamolkel grom, pa še eden in še eden. Častniki opazujejo učinek; strelji so bili dobri, zadeli so sredi v gozd, na 5000 metrov daljave. Krog in krog gozda se tu in tam zablesti sablja — naši ulanci so, ki kljubujejo vsem nevarnostim jezdičjo krog gozda in preže na vse strani. Uiti jim ne sme nobeden, tako so sklenili.

Pokažejo se zdaj tu zdaj tam in v istem hipu izginejo.

Sedaj dospo tudi izborni streljajoči lovci. Ni jih opaziti; sklonjeni nizko k tlu, sovražniku nevidni, pošiljajo v gozd točo krogel, strojne puške jih vrlo podpirajo. Kako drugače se danes vrtilo ročica nego pri navadnih vajah. Mali top se obrača zdaj na desno, zdaj na levo; njen pohlep po municiji je naravnost nenasiten. Veliki tovariši sekundirajo, dokler sovražniku v gozdu ne postane prevroče. Počasi lezejo sovražniki iz svojega skrivališča, kakor bi murne izbežali iz njihovih rovov. Vse delo je bilo opravljeno v eni uri, in kako temeljito!

Energični rjavosukneži so že mislili, da lahko »pospravijo«, ko od Krasyczyna sem skokoma drvi proti njim močan ruski konjeniški oddelak. Komaj 2000 m razdalje! Ko bi se bil dal naš artiljerijski poveljnik presenetiti, ko bi bil le za hip izgubil hladnokrvnost, pa bi bilo po naši artiljeriji. Toda naš artiljerijski poveljnik stotnik Gregory kot cel mož ni izgubil glave; iz neposredne bližine so naši topovi začeli bruhati uničujoč šrapnelski ogenj rusko konjenico; toda kljub strahovitim učinkom naših topov se ruska konjenica ni ustavila in drla naprej prezirajoč smrt in pogubo. Bil je vlekritičen trenutek, ki je moral prinesiti odločitev.

Odločitev je tudi prišla. »Presenečenje«, ki so je Rusi nam namenili, je njim mnogo temeljitejši preskrbel topničarski nadporočnik Buschböck. Ta častnik je iz lastnega nagiba z dvema topovima odrinil v smeri, od koder je prihajalo gromenje topov, in dospel ravno še o pravem času, da je padel Rusom vbok in jih prisilil, da so se umaknili. Ruska konjenica je bežala nazaj proti severozapadu.

Med ljutim artiljerijskim bojem so pa lovci temeljito očistili gozd. Čisto počasi so se vrste plazile proti gozdu in končno z nasajenimi bajonetmi naskočile — toda o sovražniku ni bilo nobene sledi več. Odstreljene veje in številni ruski ranjenci so pričali, kako dobro zadevajo naši topovi.

Pogumni topničarji so že prejeli vrlo zaslužno odlikovanje: njihove prsi krasi vojaška zaslužna svetinja na belorodečeme traku. Mi nismo imeli v tem boju nobenih izgub.

kaže vpliv nemškega vojaštva, ki je ondi navzoče. Ropanju je temeljito napravljen konec. V okolici Zloczowa pri Sieradzu je že več tednov gospodarila roparska gruča šestih oseb, ki so morili, plenili in požigali. Ko je nemški vojni oblasti došlo naznanilo o tem, je takoj odredila pogon in že drugi dan je bilo vseh šest roparjev vjetih. Ustrelili so jih na podlagi naglega sode.

Sedemnajstdnevni boji na Francoskem. — Verdun pred kapitulacijo. — Reims gori.

Od 5. septembra dalje — to je 17 dni — že divjajo hudi boji med Oiso in Marno in še vedno ni padla odločitev. V splošnem je položaj za nemške čete ugoden, tako da lahko računamo na končen uspeh nemškega orožja. Vsi dosednji francoski napadi so bili odbiti, medtem ko so bile nemške čete povsod, kjer so pričele z ofenzivo, zmagovite. Nemški kavaleriji se je na skrajnem desnem krilu posrečilo odrezati municijske kolone združenih Francozov in Angležev in jih zajeti.

Pri Verdunu je že več zunanji utrdbe popolnoma razstreljenih; kapitulacija trdnjave ni več daleč. Slabo vreme ovira Nemce pri prodiranju, vendar pa je položaj nemških čet kljub temu izvrsten.

Iz popolnoma zanesljivega vira se poroča, da so došla dunajski cesarski kabinetski pisarni iz Berlina oficijelna poročila, da so na nemško-francoskem bojišču nemške čete dosedaj dosegle že zelo velike uspehe. Posebno velja to za armado nemškega prestolonaslednika. Bitka je že toliko dozorela, da stojimo neposredno pred odločitvijo.

× × ×

Berolin, 22. septembra. (Kor. urad.) Veliki glavni stan poroča 21. t. m. zvečer: Pri bojih za Reims so nemške čete osvojile trdnjave podobne višine Craonnelle in pri prodiranju proti gore čemu Reimsu zavzele kraj Betheny.

Pri napadu na obrambno črto južno od Verduna smo prekorčili zmagovito vzhodni rob ozemlja pri Lorraine, ki so ga branile čete 8. francoskega armadnega zbora.

Francoski napad na severnovzhodni fronti pri Verdunu smo odbili.

Severno od Toulja je naš artiljerijski ogenj francoske čete v taboru presenetil. Splošno se danes niso na francoskem bojišču vršili nobeni večji boji.

V Belgiji je položaj neizpremenjen.

OBUPEN POLOŽAJ V FRANCIJI.

Rim. Neki list, ki je sicer prijatelj Francozov, priobčuje dopis svojega pariškega dopisnika o tamkajšnjih razmerah. V tem dopisu se položaj Francije opisuje naravnost kot obupen. Neki francoski general je izjavil dopisniku: Ako v Franciji skoro ne preneha panika, ki sedaj vlada, potem mora francoska vojska v zasmeh celega sveta na bojišču kapitulirati. Isti general pravi, da francoska vlada že sluti, da se bliža konec. Ministri se sami ne upajo na cesto, ampak le v vojaškem spremstvu, a predsednika Poincaréja spremlja vedno oddelak konjenice, ker se boje atentata. Iz Pariza, iz severne in zahodne Francije beži več stotisoč ljudi na jug.

RADOVEDNI PARIZANI.

Iz Pariza poročajo, da je bilo bojišče, kjer so se pretekli teden vršili boji, glavni cilj izletov pariških prebivalcev. Ker so se nemške čete umaknile, je bilo bojišče prosto in Parizani so si napravili zabavo s tem, da so po bojišču iskali vojne trofeje, kakor so leta 1870. pri bombardiranju Pariza prve drobce granat prodajali kot vojne spominke. Tudi sedaj so iskali po bojišču kose razstreljenih granat in šrapnelov. Angleške, nemške in francoske čelade so pa že bile posebno izredni in dragoceni vojni spominke.

FRANCOSKE DUM-DUM KROGLE.

Dunaj, 21. septembra. Pri današnjem sprejemu zastopnikov časopisja v zunanjem ministrstvu so pokazali francoske dum-dum krogle v originalnih zabojih, ki so bili oblastveno zapečateni.

FRANCIJA ISČE POSOJILA.

Stokholm, 22. septembra. »Stokholmer Tagblatt« poroča, da Francija v Ameriki ni mogla dobiti posojila, ker ni ame-

RUSKI GENERAL MARTOS V PREISKAVI.

Berolin, 22. septembra. Dosedaj se ni mogel še noben dokaz doprinesti, da bi bil kriv ruski general Martos, ki je v nemškem vjetništvu, zločinov, ki ga dolže. Martos izjavlja, da ni kriv. Preiskava se nadaljuje.

PREOBLEČENA DEKLICA V FRANCOSKI ARMADI.

Rim, 22. septembra. V gradu Chateau d'Esternay pri Parizu leži veliko nemških ranjencev, med njimi celo 16letni vojaki. Francoski Rdeči križ skrbi dobro zanje. Med v Noisy-le-Sec došliimi ranjenci se nahaja tudi neka 21letna v vojaško obleko oblečena deklica, ki je z nekim zamorskim polkom 40 km marširala in ki se je hrabro vojskovala.

ZAKAJ SO FRANCOZI USTRELILI LETALCA VEDRINESA.

Berolin, 22. septembra. »Aftenposten« v Stockholmu poroča: Dognali so, da je imel Vedrines že bombe, predno je došel municijski voz z bombami. Ko so Vedrinesove bombe preiskali, so dognali, da so bile bombe votle, narejene iz trdega gumija in da so se v njih nahajale označbe o razpostavljanju francoske armade.

ANGLEŠKI ČASTNIK UŠEL IZ NEMŠKEGA VJETNIŠTVA.

Berolin, 22. septembra. Wolffov urad poroča: V noči na 20. septembra je ušel iz Torgana angleški major Charles Alice Jate.

× × ×

NEMCI NE ZAPUSTE BRUSLJA.

Berolin, 22. septembra. (Kor. urad.) Uradno se iz Bruslja poroča: V inozemstvu je razširjeno poročilo, da so nemški vojaki Bruselj zapustili, kar je izmišljeno. Zlagano je tudi, da je nemški poveljnik naznanil, da Nemci Bruselj kmalu zapuste.

BELGIJCI SO ZBRANI PRI ANTWERPNU.

Haag, 21. septembra. »Nieuwe Rotterdamsche Courant« poroča, da so vse belgijske čete zbrale okoli Antwerpna, in sicer pri krajih Mecheln, Contich in Duffel.

Isti list poroča, da stane vojska Angleško vsak teden 100 milijonov mark.

RUSKE ČETE V ANTWERPNU?

Berolin. Oficijelni angleški časopisni urad je, kakor znano, pred par dnevi odločno dementiral, da bi se ruske čete izkrcale na Angleškem in da bi jih od tu prepeljali na Francosko in v Belgijo. Temu nasproti pa zagotavlja vojni poročevalec lista »Daily News« Belgijce, da je bila belgijska armada pri zadnjem izpadu iz Antwerpna ojačena z ruskimi četami.

× × ×

ANGLEŽI O POLOŽAJU NA FRANCO-SKEM BOJIŠČU.

London via Berolin, 22. septembra. (Kor. urad.) Časnikarski urad poroča: Položaj je nespremenjen, vreme je slabo. Rusija ni izkrcala na francoska tla nobenih čet.

× × ×

SVETA VOJSKA PROTI FRANCOZOM.

Kolin, 22. septembra. »Kölnischer Zeitung« se poroča, da objavlja »Diario de Madrid«, da med Kabilo zelo vre in da med nje razdeljujejo podobne nemškega cesarja. Madridska »Epoca« poroča: V francoski coni Tuza in Muluja je nastopil novi Rogi, ki propoveduje sveto vojsko proti Francozom in poziva Kalibe, naj se okoli njega zbere in da naj iz dežele Francoze izženejo.

ZAROTA V EGIPTU.

Geni, 22. sept. Iz Kaira se poroča: Kedjov nečak, Hasam Aziz, se je z več časniki egipčanske armade zarotil proti Angležem. Zaroto so odkrili, Hasam Aziza izgnali, ostale zarotnike pa ustrelili.

Na jugu.

UPOR V SRBSKI ARTILJERIJ.

Dunaj, 22. septembra. Upor v srbski artiljeriji grozi, da okuži vso srbsko armado.

OBUP V SRBIJI.

Solija, 22. septembra. Tukajšnji listi poročajo iz Niša: Morala srbske armade je popolnoma omajana. V nekaterih artiljerijskih polkih so se vojaki uprli in so lastne topove uničili. Dozdej je na koleri

v srbski armadi obolelo 12.000 oseb; vsak dan umre na koleri 2000 do 3000 mož. Državne banke v Valjevu, Gornjem Milanovu in v Kragujevcu so prepeljali v Niš.

SRBSKI PRINC JURIJ RANJEN.

Niš, 22. septembra. (Kor. urad.) Srbski brzojavni urad poroča 20. t. m.: Med nekim napadom na sovražnika je bil ranjen princ Jurij, ko je bil na čelu svo-

Velike nemške sile proti Rusom.

750.000 NEMCEV PROTI RUSOM.

Berolin, 22. septembra. »Vossische Zeitung« prinaša poročilo londonskega lista »Daily Mail«, da pripravljajo v Peterburgu izvanredna sredstva, da zastavijo armadi generala Hindenburga pot. Hindenburg da stoji z 750.000 vojakov na ruskih tleh in da bo začel z ofenzivno korakati proti Varšavi. Zato da bi bilo potrebno, precejšen del ruskih čet, ki stoje v Galiciji proti avstrijski armadi, odpoklicati in jih poslati proti Hindenburgu.

× × ×

Berolin, 22. septembra. (Kor. urad.) Veliki glavni stan poroča: Na vzhodnem nemškem bojišču je položaj neizpremenjen.

TRDNJAVA OSOWIEC.

Kakor smo že poročali, je zmagovita armada generalnega polkovnika plem. Hindenburga pri zasledovanju premaganе ruske vojske stobilna na sovražnikovo ozemlje in operira po uradnih poročilih s posameznimi oddelki tudi proti trdnjavi Osowiec.

Trdnjava Osowiec leži ob reki Bohr in tvori permanentni dvojni mostni branik, ki je prvotno obstojal iz dveh fortov z dvojnimi nasipi, iz dveh fortov z enim nasipom, treh baterij in sklepnih vrst. V zadnjih letih so bile vse te naprave modernizirane in ojačene, posebno stojišča artiljerije so bila predstavljena in napravljeni pred bombami varni podstavki. Oboroženje in posadka kraja bi znašala okoli 300 topov in 10 tisoč mož. Ruska meja proti vzhodni

Prusiji je nedaleč od meje zavarovana od mnogih rečnih rokavov in močvirij. Za premikanje velikih armad pripravi prehodni v ceste so v dolgi vrsti deloma z večjimi, deloma z manjšimi permanentnimi in provizoričnimi utrdbami zaprti. Te utrdbe ne pomagajo Rusom samo pri obrambi rečnih strug Nareve, Bobra in Njemena, ampak jih temeljito podpira in zavaruje pri morebitni ofenzivi skozi to utrjeno črto.

Utrjena črta sega od močnega pasa utrdb Novoogeorgiewsk pri Visli do Kovna pri Njemenu. Razen teh dveh imenovanih in utrjenih točk pridejo v poštev še sledeče utrdbe: Zegerze, Sierock, Pultusk, Rozan, Ostrolenka, Lomża, Osowiec, Grodno, Mierez in Olita.

KAJ PRIPOVEDUJE IZ VARŠAVE POBegli TRGOVEC.

Krakov, 21. septembra. »Czas« priobčuje izpoved nekega ruskega armadnega dobavitelja, kateremu se je posrečilo iz Varšave uiti in dospeti v Krakov. Mož se je peljal iz Varšave v Petrikov. V vseh krajih ob tej progi je vladala med prebivalstvom velika panika. Vas Przytyk pri Radomu so Rusi brez vsakega vzroka požgali. Baje so vaščani za kozake dobavili oves, ki je bil zastrupljen, vsled česar je poginilo veliko kozaških konj. Tega ovsu pa niso dobavili vaščanji iz Przytyka. Ker se je pa slučaj pripetil pri tem kraju, je ruski poveljnik ukazal vas zažgati. Večina judovskih prebivalcev je bila umorjena. Pri Censtohovu se pa že blagodejno

jega bataljona, ki pripada 5. pehotnemu nadomestnemu polku. Kroglja, ki ga je zadel, je vdrla poleg hrbtenice in je iz telesa izstopila v desni lakotnici. Rana ni nevarna. Princa je obvezala ambulanca. Jutri (21. sept.) ga prepeljejo v Krupanj. (Krupanj leži približno 20 km vzhodno od Zvornika, obmejnega bosanskega mesta.)

KONEC DINASTIJE KARAGJORGJE-VICEV.

Sofija. Dinastiji Karagjorgjevičev so šesteti dnevi. Bolezen kralja Petra se je poslabšala.

Dunaj. Osebe, ki prihajajo iz Niša v Bolgarijo, poročajo, da je jeza srbskega ljudstva najbolj namenjena prestolonasledniku Aleksandru in princu Juriju. Oba

straži vojaštvo in orožništvo, ker se boje atentata.

ANARHIJA V MAKEDONIJI.

Sofija. Srbska vlada v Nišu je dala odpreti vse jetnišnice in je iz teh zločincev sestavila vstajne čete, ki s silo gonijo prebivalstvo v Novi Srbiji, da stopi v srbsko vojsko. Na večih krajih je prišlo do bojev, ki še vedno trajajo. Pri vasi Umlena je prišlo do krvavih bojev med srbskimi vstajši in Bolgari. Na obeh straneh imajo velike izgube.

KOTOR IN DRAČ BLOKIRANA.

Milan, 22. septembra. »Corriere della Sera« poroča iz Bara: Angleške in francoske vojne ladje stoje pred Dračem, druge pa pred Kotorjem.

tovo tudi Grška zaradi še nerešenega vprašanja o otokih pridruži.

Laški socialisti za absolutno nevtralnost Italije.

Rim, 22. septembra. (Kor. urad.) Agenzia Stefani poroča: Vodstvo združenih socialistov je imelo v zvezi s parlamentarno skupino socialistov konferenco, v kateri so sklenili, naj ostane Italija absolutno nevtralna do konca vojne. Vodstvo je objavilo obenem manifest na delavstvo, v katerem pravi: Proti vojski govori splošno razpoloženje ljudstva, ki ni za vojno. Drugič mora Italija ostati nevtralna zato, da bo med velesilami posredovala za mir in postavila nove temelje, na katerih naj se nova Evropa prerodi. Ti temelji so: splošno razoroženje, glasovanje ljudstva o vojski in pa vojno razsodišče.

Kardinal Cernoch v Italiji.

Budimpešta, 22. sept. Kardinal Cernoch je izjavil, da je odnesel iz Italije najboljše utise. Nemški in avstrijski kardinali so uživali v Italiji kakor od cerkvenih, tako tudi od političnih oblasti največjo pozornost in gostoljubnost. Od Pontebe do Rima so skrbeli za njih varnost laški dedekti. Imeli so posebne vozove in jim ni bilo treba prestopati, na križiščih železnih cest. Povsod so jih sprejemali z največjo uljudnostjo. Priljage jim niso nikjer preiskovali.

V Vatikanu ni bilo nikjer opaziti strasti vojne. Vsak kardinal je užival enakost gostoljubnosti. Laški klerus simpatizira z Avstrijo; tudi laški konservativci drže z nami. Vse kaže, da Italija nevtralnost resno jemlje. V Vatikanu je sedel v konklavu med francoskim kardinalom iz Liona in nemškim iz Kolina. Govoril je tudi z belgijskim kardinalom iz Löwna. Pravil mu je, da ni res, da bi bil Löwn uničen. Vseučilišna knjižnica je nepoškodovana. Tudi ni res, da bi bil rekel, da so Nemci barbari. Kardinali niso o vojski nikdar govorili. Nemški in francoski kardinali so med seboj prijateljsko obsevali.

Bolgarska opozicija za nevtralnost.

Sofija, 22. septembra. (Kor. urad.) Agence Telegraphique Bolgare poroča: Bolgarska opozicija razen socialističnih doktrinarcev je izdala komunique, ki pravi: Bolgarija mora ostati nevtralna. Kot poročstvo za to naj se osnuje nacionalni kabinet, v katerega naj vstopijo vse stranke. Ta kabinet bo gledal na to, da Bolgarija nevtralna ostane, obenem pa delal na to, da ostanejo sedanje meje Bolgarske nedotaknjene, oziroma da se pri novi ureditvi povečajo.

Bombni napad na ruski vojaški vlak. — 1150 Rusov ubitih in ranjenih.

Sofija, 22. septembra. »Utr« se poroča iz Budimpešte, da je bil neki ruski vojaški vlak na varšavski progi napaden z bombo. Ubitih in ranjenih je bilo 150 ruskih častnikov in 1000 ruskih vojakov.

Anglež prevzel poveljstvo grškega vojnega brodovja.

Berolin, 22. septembra. Atenski listi poročajo, da je prevzel poveljstvo grškega vojnega brodovja angleški admiral Mark Kerr. Dosedanjšega poveljnika grškega admirala Konduriotsa so poslali na dvamesečni dopust.

Nemci Ruse iz Tilsita izgnali.

V Tilsitu so Rusi 3 tedne gospodarili. Mesto je zdaj že očiščeno. »Tilsiter Zeitung« je v torek zopet izšla in objavlja navdušen članek o osvoboditvi. »Vossische Zeitung« poroča: Zadnja

pošta Rusov se je že zaplenila. Denarja je bilo en milijon v gotovini. Odtegnili so takoj od te vsote 50.000 mark, ki jih je moralo mesto plačati ruskemu poveljstvu.

Nemško-angleški boji ob jezeru Viktorija v Afriki.

Berolin, 22. septembra. Iz Nairobijske poročajo: Angleški parnik »Kaviron« je potopil na Viktorija - Nyanzi dva nemška trgovska čolna. Nemški parnik »Muanza« je dne 15. t. m. napadel angleški parnik Winifred, ki se je pa rešil. (Viktorija Nyanzi, imenovan tudi Ukereveško jezero, leži v vzhodni notranji Afriki — ob ekvatorju — 1270 metrov nad morsko gladino. Ob njem meji angleško, nemško in portugalsko ozemlje.)

Avstrija niti ne misli na mirovna pogajanja.

Dunaj, 22. septembra. Časopisje nam sovražnega inozemstva razširja poročila, da misli Avstro - Ogrska na mirovna pogajanja in da je že uvedla tozadevne korake. Poročila so zlobno zlagana.

Razna poročila.

GENERAL AUFFENBERG ZAUPA V ZMAGO.

Budimpešta, 21. septembra. Dopisnik lista »Esti Ujszag« je imel pogovor s so-progo generala Auffenberga, ki je rekel: »Jaz sem dobro poučen. Mi dosedaj nismo imeli nič enega poraza. Naše sedanje stališče je prvovrstno. Dovolite, da Vam navedem eno vrsto zadnjega pisma mojega moža: »Pričakujemo, da bo boj težaven in se bo počasi razvijal. Pripravljeni moramo biti na požrtvovalno trpljenje. Vendar bo z božjo pomočjo zmaga naša.«

KONRAD PL. HÖTZENDORF SE ZAHVALJUJE ZA SOŽALNICE.

Dunaj, 22. sept. Kor. urad. Šef generalnega štaba se srčno zahvaljuje vsem, ki so se za spomnili ob prebrdki izgubi njegovega sina.

ODLIKOVANJE.

Bückelburg, 22. sept. (Kor. urad.) Cesar Viljem je podelil Adolfu knezu Schaumburg-Lippe red železnega križa II. razreda.

FRIETJOF NANSEN O VOJSKI.

Dunaj, 22. septembra. (Kor. urad.) Frietjof Nansen je izjavil na svojem zadnjem shodu: Vojske je kriva tripelententa. Konec te vojne bo začetek druge vojne. Kdor govori o razoroženju, je čvekač. Velike pomorske bitke se bodo vršile ob obali Norveške. Norveška naj se pripravi, da bo znala braniti svojo neodvisnost. Treba je ojačiti armado in mornarico, kakor delajo Švedi. V zvezi z njimi je naša bodočnost in moč.

CARICA MATI UMRLA?

Budimpešta, 22. septembra. Tukajšnji listi poročajo, da je umrla carica mati. Na Ruskem Poljskem oznanjajo njeno smrt z leč.

Dnevne novice.

+ Opetovano prosimo: Ne pošiljajte po »Slovenčevih« položnicah drugih zneskov nego samo one, ki so namenjeni za naročnino na »Slovenca«. Vsak časopis ima svoje položnice in svoj poseben račun!

+ Duhovniške vesti. Podeljena je župnija Trebnje č. g. Jožefu Plantariču, župniku na Dobrovi pri Ljubljani, in župnija Begunje pri Cirknici č. g. Dominiku Janež, župniku v Studenem.

+ Prestavljen je c. kr. okrajni komisar Guido Kočevar p. Konzenheim iz Radovljice v Litijo.

+ V seznamu izgub št. 14 se ne nahaja nobeden naših slovenskih polkov. V tej listi so trije Slovenci: rezervni kadet Josip Bohinjec, 5. lovski bataljon, 1. stotnija, ranjen; stotnik Perné Adam, 16. pešpolk, mrtev; Tavčar Alojzij, 2. bos. herceg. pešpolk, iz Sežane na Primorskem, ranjen.

+ Vseskolska zveza svoje delovanje prekinila. Iz Prage poročajo, da je

Vseskolska zveza že začetkom začasnno prenehala poslovati, da je to sama javila oblastim, ki so vzele naznanilo začetkom septembra na znanje.

+ Iz srednješolske službe. Dr. Jakob Kelemina je na novomeški gimnaziji postal definitiven in dobil naslov profesorja.

+ Smrtna kosa. Profesor J. Kuhla, ki je pred par leti služboval na kočevski gimnaziji in bil potem prestavljen v Plzen, je umrl.

— Zima na Gorenjskem. Iz Kranjske gore se nam piše: Današnji začetek astronomične jeseni je za nas tukaj tudi pričetek pravcate zime, kajti že pokriva bela odeja par centimetrov debelo naša polja v ravnem, in snežinke naletavajo tako veselo kot sredi decembra. Smo glede zime res na marsikako iznenadenje navajeni, a tako zgodnjega snega v dolini ne pomni vsaj mlajši rod ne.

— Rdeči križ. Avstrijski Rdeči križ ima samo na Dunaju in na Nižjem Avstrijskem 11.000 ranjencev v oskrbi. Nemški Rdeči križ ima 800.000 članov, avstrijski samo 100.000. Pristopajte k temu človekoljubnemu in patriotičnemu društvu!

— Dr. Jakob Šilc, praporščak pri bobsanskem polku, je bil v bitki pri Lvoju dne 8. septembra ranjen od sovražne strojne puške v desno in levo stegno. Sedaj okrevava v bolnišnici »Rdečega križa« v Budimpešti.

— Na bojiščih padli. Na severnem bojišču je padel za domovino član izvršilnega odbora S. L. S. Andrej Beričič, trgovec na Rakeku. Pri Gradcu na Srbskem je padel stotnik 79. pešpolka z Reke Rihard Wambrechtammer. Na bojišču pri Lvoju je padel avskultant deželnega sodišča v Celovcu dr. Viktor vitez pl. Sombor. Ondi so padli tudi knjigovodja celovške mestne cestne železnice J. Domenig; major 87. pešpolka Jaroslav Leneček, stotnik bos. herceg. polka št. 2 Julij Wettengel, stotnik 27. pešpolka Rihard Bimbacher, štajerski dež. konservator dr. Pavel Hauser, domobranski stotnik Ivan Kobe, rodom iz Novega mesta.

— K smrti na večalih je izjemno sodišče v Celovcu 19. septembra obsodilo 30letnega rudarja Ivana Gernadnika iz Bistrice pri Pliberku, ker je 13. junija letos zavratno ustrelil in oropal paznika in blagajniškega sela pliberške rudniške družbe, Aleksandra Rigelnika, ko je le-ta nesel denar za izplačilo delavcev v znesku 7293 K 82 vin.

+ Listnica upravnštva: Gospodom naročnikom v Komnu, Proseku in Klani: Priročnik smo opetovano predložili na višje mesto. Več uprava žal ne more ukreniti. Vložite morda še sami zadevne vloge na c. kr. poštino ravnateljstvo v Trstu.

Ljubljanske novice.

Čast junakom! Naša sobotna notica pod tem naslovom je bila v toliko napačno postavljena, ker je stavec izpustil v predzadnjih vrsticah cel stavek. Klub občinskih svetovalcev S. L. S. je storil korake, da se vsi v Ljubljani umrli ranjenci pokopljejo na skupnem grobišču in da se uvede akcija, da se vsem postavi skupen dostojen spomenik pri Sv. Križu Prvima v Ljubljani umrlih ogrskih vojakov. Je s tega edino pravilnega stališča klub obč. svetnikov izkazal zadjo čast. Poleg tega spomenika na pokopališču, naj bi se pa postavil padlim junakom vseh naših slovenskih polkov v Ljubljani spomenik, ki naj bo priča o slovenskem junaštvu in zvestobi do Avstrije. To je pač domoljubni sklep, ki ga mora odobravati vsak, komur patriotizem ni samo prazna beseda.

Ij Divizijsko vojaško sodišče ima sodne razprave vsak dan ob 9. uri jutraj. Obravnave so javne in je pristop dovoljen vsem moškim.

Ij Pogreb umrlega vojaka Hrvata Matija Vuzma, rod. Maruševca, okraj Ivanec, bo jutri ob 2. uri popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice.

Ij Vodstvo domobranske bolnišnice se uljudno priporoča usmiljenim srcem za darila ranjencem in bolnikom, ki se v tej bolnišnici zdravijo. Z hvaležnostjo se sprejmejo vsaka darila, posebno perilo, tobak, sadje, jestvine, palice, copate itd. Darila naj se odda zdravnikom v bolnišnici stare domobranske vojašnice. Imena darovalcev se bodo objavila.

Gibanje Ukrajincev.

Rehabilitacija avstrijskih Ukrajincev. »Ukrajinska korespondenca« poroča: Ruska propaganda z rublji je rodila malo sado, dasi je dolgo časa trajala. Edini uspeh dela grofa Bobrinskega, ki ga beleži rusko časopisje, je, da so se tudi rusofilski voditelji, ki so jih v Lvoju opustili, pojavili v Kijevu. Go-

Japonske čete so se izkrcale.

Dunaj, 22. septembra. Japonske čete so se izkrcale severno od Klaučaua (Čingtau).

Trojni sporazum namerava Turčiji slaviti ultimat.

V Sredozemskem morju so se stvari tako zasukale, da je zelo verjetno poročilo, došlo iz Genja, ki slove:

Genj. Kakor se poroča iz Pariza, razpravlja trojni sporazum vprašanje, če ne kaže, da se stavi Turčiji ultimat, ker je Turčija mesto angleškega admirala Limpusa imenovala za poveljnika turškega brodovja nemškega admirala Souchona.

Znano je, da očita Turki Angležem, da so nameravali turške vojne ladje tako pokvariti, da bi ne bile več za boj sposobne. Turki so s silo odpravili v Carigradu brezlični brzojavni urad angleškega poslanstva. Ko zapuste angleški instruktorji turške mornarice Carigrad, potope v Dardanelih angleški parnik in tako onemogočijo, da turško vojno brodovje ne more Dardanel zapustiti. Zanimivo za položaj je poročilo, da je angleški instrukcijski admiral prevzel poveljstvo grškega vojnega brodovja. Nemški admiral Suchon prevzame povelje turške vojne mornarice in razvije poveljniški prapor na križarki »Goeben«. Zanimivo je tudi, da je imenovala Anglija za višjega poveljnika angleškega sredozemskega brodovja admirala Limpusa, ki so mu kot bivšemu instrukcijskemu admiralu razmere v turški vojni mornarici jako dobro znane. Angleži že cel mesec pritiskajo na Turčijo, da bi se pridružila trojnemu sporazumu. Zadnji dogodki kažejo, da je v Carigradu vpliv diplomacije trojnega sporazuma podlegel delovanju nemško-avstrijske diplomacije. Stojimo zopet pred važno odločitvijo, če izbruhne vojna med Turčijo in trojnim sporazumom, ki se mu v tem slučaju go-

spodje so Avstrijo že prej zapustili, prodno je vojska izbruhnila. Mala peščica teh ljudi, izdajice ukrajinskega naroda in plačani ruski agentje, ki so jim dijak v Kijevu prirejali, kadar so prišli tja, demonstracije in so jih z gnjilimi jajci obmetavali, žive zdaj v Kijevu pod obrambo oblasti. V Kijevu izhaja tudi rusofil, glasilo »Prikrpatskaja Rus«. To je vse, kar zasledimo v ruskih listih o naših galiških izdajalcih. Popolnoma je izključeno, da bi ruski listi zamožali izdajo monarhije po ljudstvu. Značilno je pa poročilo ruskega generalnega štaba, da so v Sokalu iz več hiš na Ruse streljali, ko so vkorakali. Jasno je, da propaganda z rublji ni rodila takih sadov, kakršnih so si želeli v Peterburgu.

Aretacije Ukrajincev v Rusiji.

»Ukrajinska korespondenca« poroča: Ruske oblasti so zaprele veliko Ukrajincev in drugih oseb, ki so se jim zdele nevarne. Aretovance so odvedli v Kijev. Magistrat je moral za nje pokazati večjo vsoto.

Ruski patriotizem.

»Ukrajinska korespondenca« piše: Generalni pobočnik Rennenkampff je izdal 4. t. m. v Vilni sledeče povelje: »Izvedel sem, da se je pojavila roparska tolpa, ki pod pretezo, da za Rdeči križ nabira, jemlje prebivalstvu odeje, blazine, perilo itd. S tem prebivalstvo obveščam, da naj se lopovom več ne zapu in da naj se naznanijo, da se ž njimi z vso strogostjo vojnih časov postopa. Policijskemu mojestru naj se tozadevno v vsakem oziru pomaga. Pristavljam, da so najdržnejše take tatvine organizirali navadno višji policisti in vojaški uradniki, kar so dokazale ob japonski vojski in pozneje številne intendantne sodnijske razprave.«

Slike iz vojske.

Slovenski vojak in — svetinja Matere božje.

Znanj so nam zgledi, da so bili v mnogih bitkah nekateri vojaki deležni posebnega Marijinjevarstva. Tako se je pripetil sedaj ta »slučaj« — če ga po moderno imenujem — tudi slovenskemu vojaku Mihaelu Šemerl iz Predgric, občina Črni vrh nad Idrijo. Omenjeni je bil v Galiciji zadet od dveh ruskih krogelj v prsa. Na prsih mu je ena krogelja prebila svetinjo Matere božje in pri tem izgubila toliko moči, da ni bila smrtna. Čez teden dni se bo skoro gotovo mogel vrniti iz bolnišnice v Gradcu domov. Rane bodo za poznejše življenje ostale brez posledic.

Kako se je rešil slovenski vojak iz ruskega vjetništva.

Neki slovenski vojak, doma iz župnije Šmartno pri Kranju, je bil ranjen nekaj časa v ruskem vjetništvu. Fantá pa ni strpelo v tej družbi. S krepkimi rokami je pograbil svojo stražo in jo premagal. Obšel je nato rusko uniformo in se pomešal med rusko armado. Tako je prišel do Grodecka, kjer je pobegnil. Ko je zagledal avstrijske vojake, si je odtrgal nekaj srajce in belo cunjó dal na bajonet. Tako je hraber in zvit Gorenjec, dasi ranjen, srečno prišel zopet med svoje.

Lepa uniforma.

V Nemčiji je bogat rezervni poročnik dobil vojaškega slugo, ki še ni bil preoblečen. Prijazni poročnik je kar sam dal slugi večjo vsoto denarja, češ, naj stopi takoj v zavod za uniformiranje in naj ondi kupi najlepšo obleko. Čez nekaj časa pride sluga nazaj preoblečen. Poročnik ga gleda in ga ne izpozna. »Za Vas tu ni opravka!« je zaklical končno poročnik, ko se sluga le ni ganil in je stal pred njim ravno kot sveča. »Kako to, da ne« je odgovoril sluga, jaz sem vendar Vaš sluga! Sedaj ga je poročnik šele spoznal in se pričel na glas krohotali. Dobri sluga je po svoje izpolnil nadporočnikovo naročilo. Kupil in oblekel si je obleko, ki je bila po njegovem mnenju »najlepša« — paradno uniformo pogrebnege zavoda.

Uradne dopisnice angleškega vojaka.

Angleški vojak ne sme z bojišča ničesar pisati in odposlati, razen uradnih

dopisnic, ki jih razdeli vojaško poveljstvo med vojake. Dopisnica je že izpolnjena z besedilom, samo da sme vojak nekatere stavke, ki se ne vjemajo z njegovim položajem, prečrtati. Sam sme dostaviti samo datum in podpis. Dopisnica ima sledeče besedilo:

Meni gre dobro.
Prenesli so me v bolnišnico.
Bolam sem.
Ranjen sem.
Gre mi na boljše, upam kmalu ozdraviti.
V kratkem času grem na bojišče.
Prejel sem: pismo, brzojav, ovoj.
V kratkem dobite odgovor.
Že dolgo časa nisem prejel nobenege pisma.
Datum. Podpis.

Junaška deklica iz Ravaruske.

Med ranjenci iz Ravaruske je bila tudi majhna poljska kmečka deklica, ki je med bitko neprestano tekala krog ranjencev in jim prinašala vodo. Končno je tudi njo zadel drobec šrapnela in ji močno poškodoval nogo. Prepeljali so jo na Dunaj z drugimi ranjenci. Med vožnjo so ji morali odrezati poškodovano nogo. Sedaj leži na kliniki dvornega svetnika Hoheneggga, kjer jo je doletela čast in sreča cesarjevega obiska in njegove milosti. 13letni Rozi Zeno — tako je deklici ime — streže njena lastna mati, ki je prišla za hčerko v cesarsko mesto. Toda tudi zdravnik-voditelj in strežno osebje gleda njo z največjo skrbnostjo; vsako željo ji skušajo brati z obraza in jo izpolniti. Izpočetka je bilo težko, ker nihče ni razumel njene govornice, sedaj se lahko pogovarja z materjo. Sam Bog vedi, kaj je nagnilo deklico, da je hitela na bojno polje k ranjencem in jim donášala vode. Morda je bila poleg usmiljenja tudi radovednost in veselje nad nikdar vidnimi prizori; na vsak način pa je bil njen nastop občudovanja vreden. Saj se je morala kljub svoji nerazviti otroški pameti zavedati, da je tista moč, ki podira močne možake pred njenimi očmi, pač tudi njej nevarna. Bodisi tako ali tako: s svojim dejanjem je na hip izpremenila tek svojega življenja. Iz oddaljene revne vasi je prišla v cesarsko prestolnico, tu videla cesarja in bila od njega bogato obdarovana. Čez mnogo mnogo let, ko bodo sedanji dogodki obledeli in se več ali manj pozabili, bo ona pravila svojim otrokom in vnukom o krvavih prizorih, ki jih je videla v bitki pri Ravaruski, pripovedovala o dobrotljivem častiljivem cesarju Francu Jožefu in njegovi prestolici ter jim kazala dragoceni njegov dar in svojo leseno nogo, ki jo je plačal avstrijski cesar iz lastnega žepa.

Ivan Gržinič, trgovec, p. Roč-Istra, Hum
priporoča svojo veliko zalogo

vina in brinja.

Vzorci na zahtevo franco. Cena po dogovoru.

Trgovska pomočnica

išče mesta v modni ali v špecerijski trgovini. Sprejme tudi sicer kaj primernege. Najraje tu v mestu. Naslov pove uprava lista pod št. 2777.

Telefonska postaja

se proti primerni odškodnini želi prevzeti. Naznani se prosi pod »Telefonska postaja 2787« na upravo tega lista.

Lokal za trgovino

na jako prometnem kraju in po nizki ceni se odda s 1. nov. v Sp. Šiški. Naslov pove uprava »Slovenca« pod: 2799. (Znamka!)

OTROK

se odda na rejo v mestu. Več se izve: Wolfsova ulica št. 12, II. nadst. levo.

V globoki žalosti naznanja Izvršni odbor S. L. S., da je njegov ugledni član in neumorni delavec za ljudski blagor, gospod

Andrei Beričič

trgovec na Rakeku

dne 8. septembra na severnem bojišču v boju za domovino našel junško smrt. Blag mu spomin!

Ljubljana, 23. septembra 1914.

Dr. Ivan Šusteršič,
načelnik S. L. S.

2809

2803

Marijan'ca Step. schneegg in Pavla Holzer-Schellina javljata potrtega srca v imenu vseh sorodnikov, da je njuna preblaga, predobra mamica, oziroma sestra, teta in svakinja, gospa

Franci Stepischneegg-Schellina

učiteljica v Mengšu

danes dopoldne, previdena s tolažili sv. vere, izdihnila svojo preblago dušo. Pogreb predrage nepozabne rajnice se vrši v torek dne 23. t. m. ob 3. uri popoldne v Mengšu.

Najblajžemu srcu najblajši spomin!

Mengeš, dne 20. septembra 1914.

Zahvala.

Ob bridki izgubi našega ljubljenege

Štefana

nam je došlo toliko dokazov plemenitega sočutja, da se ne moremo zahvaliti vsakemu posebej.

Zato se na tem mestu najlepše zahvaljujemo vsem, ki čutiljo z nami, vsem ki se ga spominjajo v molitvi, pri sv. daritvi.

Iz srca smo hvaležni vsem, ki so predragemu pokojniku skazovali ljubezen v življenju in mu bodo z nami vred hranili blag, ljubeč spomin. Bog plačaj!

Žalujoča

rodbina Podboj.

Adamovo, pri Vel. Laščah, 16. sept. 1914.

Stanovanja

Prvo nadstropje, 3 sobe itd. in podprtišče, 1 soba itd. se zelo ugodno odda v prijazni Novi ulici 3.

Sprejme se izurjen, trezen, vojašč. prost

strojnik

ki je popolnoma več poslovanja pri strojnoparni in električni napravi. Prosilci morajo biti zmogni nemščine. Ponudbe v nemščini naj se pošljejo opremljene s pričevali o sposobnosti za kurjača in strojnika na svinčeno in srebrno fužino, d. d. z o. z., v Litiji.

2807

Št. 447/pr.

Razpis službe

Na mestnih ljudskih šolah v Ljubljani je v provizorno, eventuelno stalno podelitev razpisano jedno, eventuelno dvoje službenih mest

šolskih slug.

Namestilni pogoji in službeni prejemki so razvidni iz določil službene pragmatike za mestne sluga.

Pravilno opremljene prošnje je vlagati pri predsedstvu mestnega magistrata do 5. oktobra 1914.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 18. septembra 1914.

Dobro vpeljana špecerijska trgovina

se odda v najem s 1. novembrom v zelo prometnem kraju v Ljubljani. Več se poizve v trgovini Fran Babič na Dolenjski cesti.

2811 3

Suhe gobe

kupi po najvišji ceni

J. Dolinar, Smlednik.

2802 5

Ženitna ponudba.

Vdovec, 37 let star, čedne zunanosti, značajan in izobražen obrtnik, posestnik z 20.000 K vrednim premoženjem, v lepem kraju na deželi, želi tem potom znanja v svrhu ženitve z izobraženo in zdravo gospodično ali vdovo brez otrok ter zmajno slovenskega in nemškega jezika in 4000 do 8000 K premoženja, katero se lahko obdrži ali vknjiži. Resne ponudbe (s sliko, katera se vrne) v zaprtem ovitku z naslovom »Planinski raj 2801« naj se pošljejo do dne 1. oktobra na upravo »Slovenca«. Za tajnost jamčim. Anonimna pisma v košaro.

2801 3

Varuh dojenčkov

165

Sladni čaj znamka »Sladin« je rešil dojenčke, pri katerih so druga otroška redilna sredstva odrekla. Vzgojen je s Sladinom je polovico cenejši. Prihrani se tudi na mleku in sladkorju. 1/4 kg zavoj stane 60 vin. in se dobi tudi pri trgovcih. Po pošti 5 zavojev 4 K franko pri izdelovalcu, lekarnarju Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani. Njegova žena je vzgojila s Sladinom 8 zdravih otrok. Na stotine mater to vzgojenje, posnema z najboljšim uspehom. Za odrasle je Sladin edini zajtrk, kateri daje kri, moč, mirne živce, zdravje. Je polovico cenejši kakor vsak drug zajtrk in prihrani tudi na mleku, sladkorju. Za bolne je Sladin izvir zdravja. Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunnerstraße 109, Radeckypplatz 4, Josefstädterstraße 25. V Gradcu: Sackstraße 4. V Trstu, drogerija L. Camauli Glav. di Guardiella 703; v Gorici Mazzoli E. trgovci; v Celju Hočevar, trgovci; v Celovcu Hauser, lekarnar; v Mariboru König, lekarnar 109

Deželnodedščno posestvo

gradšč z gospodarskimi poslopi in ca. 40 oralov zemljišč, največ zasajeni gozdi, lepozvišana lega, solčnato, toda brez prahu, 10 min. od kolodvora Dol. železnice, krasna, zdrava okolica, — je zelo ugodno prodati. Tačasno najugodnejše naložilo kapitala. Kupne pogodbe se prosti pod »Deželnodedščno posestvo 2786« na upravo tega lista.

Št. 447/pr.